

**ТРАНЗИТИВНА ЕКОНОМІКА В УМОВАХ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ  
ТА ГЛОБАЛЬНИХ ВИКЛИКІВ**

---

**Андрій Олександрович Амелін** – студент III курсу Сумської філії  
Харківського національного університету внутрішніх справ  
Науковий керівник: **Світлана Анатоліївна Петровська** – старший  
викладач кафедри соціально-економічних дисциплін,  
кандидат економічних наук

**ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ МЕДИЧНОГО  
СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ**

Проблема якості медичних послуг останнім часом все більше загострюється через невідповідність української системи охорони здоров'я європейським стандартам. Коштів, які виділяються з Державного бюджету України на фінансування медицини, недостатньо для якісного медичного обслуговування населення.

Все більше експертів вказують на те, що різниця між можливостями медицини та здатністю оплатити її послуги збільшується. Ситуація, коли люди залишаються один на один з важкою хворобою за відсутності державного фінансування дорогого лікування, відсутності власних фінансових можливостей та виключно з надією на благодійність, викликає обурення за відсутність у державі налагоджених механізмів фінансування таких випадків (1).

Світовий досвід свідчить, що фінансування медичної галузі за рахунок коштів Державного бюджету не є ефективним. Тому зараз ще гостріше постає питання перед українською державою щодо змішаної системи фінансування охорони здоров'я, вагому частку у якій буде займати обов'язкове медичне страхування.

Право людини на охорону здоров'я та медичну допомогу, обов'язок держав розвивати систему медичної допомоги та забезпечувати її доступність для населення передбачені в найважливіших міжнародних правових актах. У них закріплені правові норми, що визначають як загальні цільові (програмні) правила на тривалу перспективу, так і більш конкретні міжнародні стандарти медичної допомоги щодо всього населення країни або окремих категорій осіб в залежності від різних видів медичної допомоги, її обсягу, характеру, організаційно-правових форм і умов її надання.

В статті 25 Загальної декларації прав людини передбачено, що кожен має право на медичний догляд (2).

Відповідно до статті 12 Міжнародного пакту про економічні, соціальні і культурні права закріплено право кожної людини на найвищий досяжний рівень фізичного і психічного здоров'я. Для повної реалізації цього права держава повинні створювати умови, які б забезпечували всім медичну допомогу та медичний догляд (3).

Добровільне медичне страхування відіграє незначну роль у фінансуванні системи охорони здоров'я в Україні. Правове регулювання добровільного медичного страхування (приватного) забезпечується Законом України «Про страхування» від 4 жовтня 2001 р. Послуги щодо добровільного медичного страхування пропонують тільки приватні страхові компанії, які працюють на ринку страхових послуг.

Система обов'язкового страхування найближчим часом є не просто способом організації системи охорони здоров'я, а життєвою необхідністю відновлення медичної галузі. Обов'язкове медичне страхування повинно охоплювати практично все населення та задовольняти основні першочергові потреби (4).

Для вдосконалення медичного страхування в Україні пропонуються такі шляхи:

- 1) прийняття та реалізація закону про загальнообов'язкове державне медичне соціальне страхування – виведення офіційної заробітної плати працівників з «тіні»;

- 2) внесення змін до податкового законодавства з метою виведення страхових платежів на медичне страхування з доходу, що підлягає оподаткуванню;

- 3) переведення функціонування закладів охорони здоров'я на комерційні засади;

- 4) визначити види матеріального забезпечення;

- 5) визначити підстави та умови надання страхового забезпечення та інші положення реалізації прав у сфері соціального медичного страхування.

Отже, загальнообов'язкове медичне страхування є системою, яка здатна забезпечити кожному громадянину рівні можливості для отримання медичної допомоги на засадах соціальної рівності та доступності. Проте це дуже складний та багатоетапний процес. Перш за все, в Україні необхідно сформувати ґрунтовну законодавчу базу, яка включатиме всі аспекти та затвердить офіційно медичне страхування; розробити положення про національний та територіальні Фонди медичного страхування і здійснити їх формування, що допоможе захистити права пацієнта на отримання своєчасної та якісної медичної допомоги.

#### Література

1. Трунова Г. А. Правові аспекти запровадження соціального медичного страхування в Україні. ScienceRise: Juridical Science. 2019. №1(7). С. 34-39. URL: <https://www.google.com/>

url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=2&cad=rja&uact=8&ved=2ahUKEwit2LmsiI7oAhVS4KYKHQRuCqoQFjABegQIBBAB&url=http%3A%2F%2Fjournals.urau.ua%2Fsr\_law%2Farticle%2Fdownload%2F162096%2F163471&usg=AOvVaw2RqqZEQpYaez1oJq50NdRB.

2. Загальна декларація прав людини: Декларація, Міжнародний документ від 10 груд. 1948 р. № 995\_015. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_015](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_015).
3. Міжнародний пакт про економічні, соціальні і культурні права: Пакт, Міжнародний документ від 16 груд. 1966 р. № 995\_042. URL: [https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995\\_042](https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_042).
4. Чорномаз О. Б. Проблеми і перспективи розвитку медичного страхування в Україні. Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Юридичні науки. 2015. № 824. С. 131-134. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn\\_2015\\_824\\_21](http://nbuv.gov.ua/UJRN/vnulpurn_2015_824_21).

**Лілія Русланівна Вашенко, Дмитро Олексійович Деулін – студенти**  
*II курсу Сумської філії Харківського національного університету*  
*внутрішніх справ*

*Науковий керівник: Людмила Анатоліївна Парфентій – доцент*  
*кафедри соціально-економічних дисциплін Сумської філії Харківського*  
*національного університету внутрішніх справ,*  
*кандидат економічних наук*

## **ОСОБЛИВОСТІ ОРГАНІЗАЦІЇ ОБЛІКУ ТА ЗВІТНОСТІ В РОЗДРІБНІЙ ТОРГІВЛІ**

Роздрібна торгівля є завершальною стадією процесу товарно-грошового обміну. Через роздрібну торгівлю здійснюється та опосередковується процес відтворення, чинить вплив на обсяги та структурну товарну позицію продовольчих товарів, забезпечує стабілізацію обміну, який виступає у формі договору купівлі-продажу з особистим споживанням. Специфічні ознаки роздрібною торгівлі зумовлюють особливості організації обліку та звітності в даній сфері.

На сьогодні поняття «роздрібна торгівля» законодавчо точно не визначено. Його трактування міститься лише в Листі №56-38, що визначає її як сферу підприємницької діяльності з продажу товарів або послуг на підставі усного або письмового договорів купівлі-продажу безпосередньо кінцевим споживачам для їх особистого некомерційного використання (1). Враховуючи те, що за цим визначенням у продавця немає юридично обов'язкового права та можливості точно визначити мету, з якою покупець купує у нього товар (для особистого некомерційного користування чи, наприклад, для продажу на стихійних